

מה קורה שחכם יהודי וחכם הינדי מתאווים לאשה מפתה?

דר' אברום רותם (פברואר 2018)

מה קורה שחכם יהודי וחכם הינדי מתאווים לאשה מפתה, דעתם ותובנתם מתערפלת, והם ואינם יכולים להתגבר על יצרם, ואף מסכנים את חייהם לשם כך. שני סיפורים משני עולמות שונים מאד, התלמוד הבבלי מכאן, והסיפורת ההינדית מכאן. התפאורה מאד דומה, אך הלקחים שונים. מכאן גם ישנה תשובה חלקית לשאלה הנדושה: מה ניתן למצוא בהינדואיזם שקשה למצוא ביהדות?

להלן שני הסיפורים:

א. רבי מאיר היה דור רביעי לתנאים (מאה 2 לספריה), תלמידו (עם רבי שמעון בר יוחאי) של רבי עקיבא. ידוע בתלמוד גם בזכות אשתו ברוריה.

רבי מאיר היה מתלוצץ ולועג לעוברי עבירה [על פי ההקשר - מדובר באלה שמתאווים לנשים]. יום אחד נדמה לו השטן כאישה בצד זה של הנהר. לא הייתה מעבורת, אחז בחבל והיה עובר. כשהגיע לאמצע החבל עזב אותו השטן, אמר: "אם לא היו מכריזים ברקיע 'הזהרו ברבי מאיר ותורתו', דמך היה שווה שתי מעות [חייך לא היו שווים]. [בבלי קידושין פא/א]

בקצרה - רבי מאיר ראה אשה מהעבר השני של נהר סואן, לא גבר על יצרו, והחל לעבור את הנהר לעברה תוך סיכון חייו.

ב. בילוונגאלה טקור [Bilvamangala Thakura] נולד בדרום הודו למשפחת ברהמינים לפני מאות שנים (מועד מדויק לא ברור). חכם בולט בזרם הבהקטי ההינדי. גם בהיותו עיוור בערוב ימיו כתב שירים, תפילות וסיפורים שנתרו עד היום. נודע כדבק גדול שמשמש עד היום למופת ודוגמה.

בילוונגאלה, לפני חייו כחכם מקודש, היה בחור אמיד, שדבק בזונה ששמה צ'ינטהמאני ואהב

אותה מאד, והיא הייתה לו כפילגש. לילה אחד חש כמיהה גדולה אליה, ויצא לביתה. באותו לילה התחוללה סופה גדולה, והנהר, שמעברו השני היה ביתה, גאה וגעש מאד, ובגירסאות אחדות של הסיפור מתואר גם שגליו המאיימים סחפו גם גופות שטבעו בו. אך כמיהתו אל צ'ינטהמאני הייתה חזקה ממנו. הוא נסחף במים הסוערים וכמעט טבע, אך הצליח להיחלץ מהם ומיהר רטוב ותשוש אל שער ביתה, שהיה כבר נעול, שכן היא לא תארה לעצמה שמישהו יגיע בליל סערה שכזה.

צ'ינטהמאני פתחה את השער לשמע צעקותיו בתמיהה רבה.

"עשיתי זאת, הצלחתי להגיע אליך" אמר ללא קול מחולשה. היא הביטה בו ואמרה: "בילוונגלה היקר, לו הייתה לך אהבה כה עזה שאתה חש אלי, אל האלוהים, חייך היו הופכים לחיים נשגבים"

באותו רגע נפל על פניו: "כן, את צודקת", וכך הפך לגדול הדבקים ששמו והשראתו זכורים עד היום.

מה אנו לומדים מהשוואת שני הסיפורים?

הסיפור כמעט זהה, כך גם התפאורה:

א. הסיפור: לסיפור על רבי מאיר יש בהמשך לאגדה התלמודית גרסה נוספת צמודה לה, שגיבורה הוא רבי עקיבא שעובר חויה כמעט זהה שחשכנו מלצטטה בגלל הסחה מיותרת, אך זה מראה שהכוונה המקורית היא שידעו שזו בדיה ספרותית, אגדה לצורך השמעת לקחים מוסריים-דתיים.

הסיפור לא מצביע, חלילה, על מגרעת הרב המקודש וכך חוסך מהקורא חולשה אנושית של רב כה ידוע לאשה, אלא מייחס זאת לשטן- גורם חיצוני שבה להכשילו. אך נראה שאותו שטן, אינו אלא היצר השוכן אף בלב חכמים דגולים ויראי שמיים מובהקים כמו רבי מאיר. רבי מאיר אינו מכיר את האשה – בעיניו היא דמות גנרית לנשיות מפתה שלא ניתן לעמוד בפניה, ואפילו נהר מסוכן ללא אמצעי חציה בטוחים לא עוצרים בעדו, וכל ישותו מבקשת לבא אליה גם במחיר סיכון חייו.

בסיפור ההינדי, בילוונגאלה טקור מכיר ואוהב את האשה, שיש לה שם והוא מכיר אותה היטב, וגם הוא, כמו רבי מאיר, אינו יכול לעמוד בפניה. גם ליל סערה ונהר גועש וסוחף כל, לא עוצרים בעדו, גם במחיר סיכון חייו.

ב. התפאורה: התמונה בשני הסיפורים היא נהר גועש, שקשה עד בלתי אפשרי למעבר ומסוכן לחיי כל החוצה אותו, שמפריד בינו לבין משאת תאוותו-כמיהתו, אשה מפתה במיוחד. (נדלג על הדימוי הספרותי לארוטיקה, כמים סוערים שלא ניתנים לשליטה ובקרה).

הלקח הנלמד:

הלקח היהודי: קודם כל, זה לא הרב החכם הקדוש חלילה, אלא השטן שמפתה אותו באמצעות מראה אשה מפתה במיוחד, ואין הוא יכול לשלוט בעצמו. במילים אחרות: "זה לא אני זו היא". האשה נחותה מהגבר היהודי הכשר, אינטלקטואלי וגופני, ומטריף גם ובמיוחד היום את השיח הציבורי בישראל 2018, בקביעות לא שוויוניות בשם התורה. המדרון מכאן להדרת נשים, לגזענות והתנשאות על כל גבר שאינו יהודי דתי על פי ההלכה הרבנית דהיום, קצר מאוד, ורובץ לו כבר בפתח. **מוכר מאיפה שהוא, נכון?** נזכיר כאן שמסורת זו של פיתוי יצרי שלא ניתן לעמוד בפניו, איננו מקורי, ונמצא לפניו ואחריו די מקרים שניתן לראות כיצד הרבנות ההלכתית מתיחסת לכך. די אם נלמד את המקרה של יוסף קארו, מחבר "בית יוסף" המונומנטלי, שממנו גזר את השולחן ערוך – שהפך שכם מול שכם עם התורה עצמה לאור שיש ללכת על פיו.

ראו את המאמרו (2018) "[ידע כל ילד עברי את המעינות מהם שואבים רבנים המתיראים חרדה גדולה מאשה](#)", בו אנו מראים שיוסף קארו הכיר היטב את המסורת של הטלת האשמה על האוביקט המפתה, ולא על זה שהתפתה ולא שלט בעצמו. מכאן גם נכיר את שורשי השיח ההלכתי המקצין והולך כיום (2018), המושתת על ההנחה שיש להרחיק את האשה מהזירה

הציבורית, שכן היא מפתה בעצם נוכחותה, ואין המתפתים אחראים למעשיהם, מחשבותיהם ואבריהם עקב כך. האשמה לא בהם, אלא בנשוא.

ג. **הלקח ההינדי**: בסיפור ההינדי אין כל מעורבות חיצונית של חוטא ומחטיא, אלא כל האחריות הוא **על האיש שלא מתגבר על יצרו**. הלקח בסיפור ההינדי הוא דבריה המפעימים של הזונה צ'ינטהמאני: אני מכירה בחולשות שלך כגבר שלא גובר על יצרו, אך כאדם רוחני, אם תטיב להטות את האנרגיה של התאוה, הכמיהה והאהבה מאשה שרק המחשבה עליה מוציאה אותך מכליך, אל אהבת האל, כלומר, שירות וכיבוד האדם באופן שוויוני, כעבודת האל, הרי תזכה בחיים נשגבים ומשמעותיים בהרבה מהצורך שלך לסכן את חייך כי לא יכלת לשלוט בעצמך, רק כדי לזכות במגע ארוטי עם אשה.

ד. **ועכשיו תענו לי אתם לשאלה שאני נשאל לעתים קרובות**: "מה נמצא בהינדואיזם, שספק אם נמצא ביהדות הטהורה, העשירה והמתקדמת ביותר"? שני סיפורים אלה, זה מול זה, נותנים תשובה חלקית אך מובהקת. גישה ששמה את ההלכה מעל מוסר והכלה אנושיים של "סנהדרין שקבע ואינו מתיר", לעומת גישה הומנית, שמרכזת האדם שאחראי למוסר שלו ולמעשיו.

מי יתן ולא ירחק היום בו ותקום הנהגה דתית יהודית אמיצה ומוסרית, הרואה אנשים כבשר ודם, ולא כבני רשף, ורואה מוסר אנושי בסיסי כמרכז הדת, והרבה פחות בפולחן שהדיר את אלוהים ממנו. או אז ניתן יהיה להנות מיהדות מלאת השראה וחוץ, ולא מקור איסורים בלתי נגמרים ורגשות אשם על כי אנו חוטאים, ואם לא אנו אז "הן" האחר אשמים, כי הרי כולנו, הצדיקים הזכרים, צדיקים טהורים...

